

Turtsányi Valéria:

„Nekem kell a lélek a zenében!”

Beszélgetés Horváth Adriánnal,

Pápa Város Fúvószenekara karmesterével

Hosszú ideig hezitáltam azon, vajon meg tudok-e felelni annak az elvárásnak, hogy minél teljesebb, hiteles képet kapjon a Tisztelt Olvasó e lap hasábjain Horváth Adriánról, Pápa Város Fúvószenekarának karnagyáról. Mátyus Aliz kedves, tapintatos noszogatására aztán végre úgy döntöttem, hogy vállalkozom rá, s a beszélgetésre végül is sor került.

Néhány gondolatot szeretnék megosztani Önökkel előljáróban. Őszintén el kell mondanom, nem voltam mindig rajongója a fúvószenének. Hárman voltunk testvérek és mindannyian játszottunk hangszeren. Polgári neveltetésünkből adódóan az igazi hangszert a zongora, a hegedű jelentette számunkra. (Bár öcsém trombitán is játszott, ám ez eleinte szüleim kemény ellenállásába ütközött.) A zenekar fogalma a kamara és szimfonikus zenekar fogalmával volt azonos. A klasszikus zene hangzásvilága állt közel hozzám. Bizonyos belső idegenkedést véltem felfedezni magamban (talán nem is tudatosult bennem eléggé) a fúvós hangszerekkel szemben. Pedig gyermekkoromban május elsején – hófehér vívó

ruhában, plasztronomon az elért eredményeket reprezentáló érmekkel – büszkén lépdeltam a fúvószenekar vezetett menetben. Valójában pozitív érzést generált bennem a felcsendülő zene ritmusára való vonulás átélése – mégis hosszú időre rögzült bennem, hogy ez a zene és zenekar csakis szabadtérre való, s általában kísérője valamilyen eseménynek. Úgy gondoltam, biztosan nincs helye a koncerttermek kifinomult zenei világában.

Természetesen a későbbiek során a műfaj nagy kedvelőjévé és tisztelőjévé váltam! Ennek rövid történeteként álljon itt néhány személyes vallomásom.

Életem úgy alakult, hosszú éveken át alkotó részese és formálója lehettem városunk kulturális életének – a JMK majd JMSZK igazgatójaként. A közművelődés egyik alapfeladatának tekintettem az amatőr művészeti tevékenység generálását és befogadásának elősegítését. A műkedvelő csoportjaink támogatása, szakmai-módszertani segítése, képzéseikre, beiskolázásaikra való odafigyelés – jelentős helyet foglalt el az intézmény szakmai munkájában.

Bemutatóik, felmenő rendszerű versenyek stb. szervezése számos felejthetetlen élménnyel gazdagította mindennapi munkavégzésünket.

Felelősségem nagy volt, hiszen Pápa kulturális életét, szellemi arculatát műkedvelő, amatőr művészeti közösségei jelentős mértékben meghatározták már a múltban is. Műfaji megkötés nélkül, megtartásuk, működésük feltételeinek biztosítása és fejlődésük elősegítése hivatásom alapértékét jelentette.

Tanulmányaimból és személyes megtapasztalásból is megfelelő ismeretekkel rendelkeztem arról, hogy az amatőr művészeti tevékenység számos területen milyen pozitív hatással van az egyén, a közösség életére. A szakirodalom azt írja, hogy az amatőr művész – tudatosan vagy ösztönösen – önnevelési folyamat részesésévé válik, és éppen ebben az *emberformálásban rejlik* az amatőr művészet egyik fő társadalmi funkciója a közösségformálás, az esztétikai értékek létrehozása mellett.

E kis elméleti kitérővel szerettem volna rávilágítani arra a sokrétű és áldásos hatásra, ami éri az ezekben a közösségekben tevékenykedőket.

Pápán amatőr művészeti csoportjainkban tehát virágzott az önkifejezés és kreativitás. Értékes tudást nyújtott, és a nem formális, az informális tanulás számos lehetőségét kínálta a benne tevékenykedőknek.

Nyugdíjasként már őszinte jóérzéssel állapíthatom meg, hogy szerencsés embernek mondhatom magamat! Megadatott számomra, hogy munkám – szívem szerinti megfogalmazás alapján hivatásom – gazdaggá tette életemet (nem anyagi értelemben). Számos kitűnő, tehetséges, tudását magas szinten átadni tudó vezetővel, sokszínű egyéniséggel, tehetséges, kreatív emberrel kerülhettem kapcsolatba. E változatosság gazdag tárháza mindig lenyűgözött. Csodálattal töltött el, hogy kis városunkat a sors mily bőkezűen áldotta meg tehetségekkel. Részesem lehettem annak, ahogy intézményünk falai között bontogatták szárnyaikat, majd jöttek létre színpadra érett produkciók. Ezek a színháztermi estek pedig felejthetetlen élményt adtak szülőknek, hozzátartozóknak; akik ragyogó tekintettel nézték a színpad varázslatos reflektorfényében szereplő családtagjaikat, gyermekeiket.

Szakmai sikerként éltem meg azt is, amikor egy közösség eléggé megerősödött és az önál-

lósodásban látta a továbblépés lehetőségét. Úgy voltam ezzel, mint a jó szülő, aki örül annak, hogy felnőtt és önálló életre képes lett gyermeke. Számos csoportunk egyesületté alakulva, azaz új szervezeti formában folytatta szakmai munkáját – jelentős sikereket elérve a civil, nonprofit szektorban.

Feladataim sorában különös jelentőséggel bírt jó hírű, nagy művészeti együtteseink között Pápa Város Fúvózenekara működőképességének biztosítása. (A kor szellemiségének megfelelően: menedzser szemléletű kezelése). Ez azonban nem volt mindig könnyű feladat. Talán ma már evidencia a civil szervezetek életében, hogy egy közösség sikeres irányításához a kitűnő szakmai felkészültség alapvetően fontos feltétel, de nem elégséges. Szükség van valami pluszra (karizmára, empátiára, emberiségre), ami elfogadtatja és vezetővé teszi az embert.

2007 végén történt, hogy Pápa Város Fúvózenekara karnagy nélkül maradt. A korábbi karmester Hetyei József lemondott – amit nagyon sajnáltam – mert keze alatt a zenekar folyamatosan fejlődött és ért el szép szakmai eredményeket is. Aggódtam és félttem attól, hogy az általa elindított építkező folyamat most egy csapásra semmissé válik. Aggódásom nem volt alaptalan, tényként kellett szembesülnöm azzal, hogy városunkban nem volt szakember, aki a zenekar vezetését el tudta volna vállalni. Az az állapot hosszú ideig nem maradhatott fenn, mivel a vezető nélkül maradt közösség sorsa általában a szétesés, megszűnés. Erre azonban nem kerülhetett sor. Többek között azért sem, mert az együttes a helyi társadalom életében, a helyi közéletben – ünnepek, megemlékezések és kulturális események pótolhatatlan résztvevőjeként – fontos szerepet töltött be.

Karnagykereső tevékenységünket a megyére és azon túlra is kiterjesztettük. Sok helyről kaptunk nemleges választ. Érthető módon, hiszen a megkeresett karnagyok mindegyikének volt saját, általa dirigált zenekara. És ekkor került látókörünkbe egy fiatal zenész, a veszprémi Légierő Zenekarának karnagy helyettese. Ő volt Horváth Adrián.

Az első személyes találkozásra irodámban került sor, dr. Áldozó Tamás (még alpolgármesterként) és Rádi Róbert, az akkori művelődési osztály vezetőjének társaságában.

Mindannyian szívügyünknek tekintettük a zenekar további sorsát. A beszélgetés során Adrián elkötelezettsége a fúvószena iránt meggyőző volt. Már ekkor éreztem azt is (talán hetedik érzékszervem vagy női ösztönöm azt súgta), hogy ebben a szimpatikus, nyugalmat árasztó, kicsit zömök fiatalemberben megvan az a plusz, ami alkalmassá teszi arra, hogy irányítsa, vezesse a város egyik büszkeségét, Pápa Város Fúvószenekarát.

Nyolc év telt el azóta. Döntésünk helyességét az idő igazolta.

De ki is ő valójában? Ki is az az ember, akit egyébként Pápa eléggé zárt közösségű, konzervatív polgárai olyan hamar elfogadtak, megszerettek és szívükbe zártak. Mit tudhat róla egy pápai zeneszerető ember? – azon túl, hogy koncertek előtti plakátokon olvashatjuk a nevét és az általa vezényelt zenekarnak önfelédten tapsolunk – amikor szerényen meghajol a közönség előtt – egy-egy műsorszámot követően vagy a koncert végén. Szinte ismerősként nézzük, amikor a Pápa Városi Televízió képernyőjén feltűnik és interjút ad az éppen nagy-sikerű koncert vagy egy könyve bemutatója alkalmából. Közkedveltségének ékes bizonyítéka, hogy 2016-ban a közönség szavazata alapján Veszprém megye Prima Díjasa.

A beszélgetésre készülve éltem a világháló nyújtotta információs lehetőséggel is. A Wikipédiában bemutatása így kezdődik: Horváth Adrián 1970-ben született Kiskőrösön. Nyolc évesen kezdett zenét tanulni... Ezeket a száraz tényeket azonban bárki elolvashatja róla az interneten. Portréjának megrajzolásához az életrajzi adatokon túl az embert keresem, akinek személyisége, érzelmei, vágyai, cselekedetei, eredményei és tervei vannak. Az embert, aki az elmúlt évek során a város kulturális életében letette névjegyét.

Beszélgetésünkre jelenlegi munkahelyén, a Pápai Református Kollégium Gimnáziuma és Művészeti Szakközépiskolájában került sor. Találkozásunk során (az erre szánt időt minél jobban kihasználva) kérdéseim csak úgy záporoztak felé, ő pedig hősiesen állta kíváncsiságom, azaz kérdéseim sorát.

- Milyen indíttatásból kezdted el zenét tanulni, hangszeren játszani?

- Hangszeres tanulmányaim indíttatásáról annyit mondhatok, hogy osztálytársaim példája

inspirált erre. Kiskőrösön ének-zenei általános iskolába írtattak be szüleim. Pár osztálytársam már akkor zeneiskolába is járt. Kis gyerekként (8 évesen) úgy gondoltam, ha ők járnak, akkor én is szeretnék odajárni. Félév környékén elmenetem hát zeneiskolába. Az ottani tanár kezembe nyomott egy fúvókát és azt mondta: „majd édes fiam akkor gyere vissza, ha ezt meg tudod szólaltatni!”. Emlékszem, a napközi otthonban próbálkoztunk többen is, hogy valami hangot kicsikarjunk belőle. Végül is sikerült! Érdekes módon, akkor még volt lehetőség arra, és félévtől fel is vettek a zeneiskolába.

Különösen fontos megemlítenem, hogy ott Kiskőrösön volt egy nagyon jó fúvószenekar, melynek fellépései nagy hatással voltak rám. A zenekart egy idős, Filus Lajos nevű tanár vezette – hasonlóan a pápai Bircher Józsi bácsihoz –, nem volt végzettsége, viszont több hangszeren is játszott. Összegyűjtötte a fiatalokat és csinált velük egy zenekart. Rövid időn belül eléggé közkedveltek lettek, és én mindenképpen szerettem volna közéjük bekerülni. Akkoriban azonban még kicsi voltam és hangszeren sem tudtam játszani. Azonban látva elszántságomat; kaptam egy cintányért, és így részt vehettem a zenekar munkájában.

A zeneiskolában tenorkürtön tanultam, egyébként nem tudom miért éppen azon, mert mint mindenkinek, úgy nekem is a trombita tetszett. Szerintem akkor éppen elég trombitás lehetett a zeneiskolában, így aztán kezembe nyomták a tenorkürtöt, mondván „ez is nagyon jó lesz neked”. A hangszert nagyon megszerettem és sokáig játszottam is rajta.

Közben amint pár értelmes hangot le tudtam fújni, máris kértem felvételemet a zenekarba. Erre a lehetőséget elég korán meg is kaptam. El kell mondanom, hogy a fúvószenekar volt számomra a hangszeren játszás szempontjából az igazi nagy betűs iskola. Ott nem volt mese – ha én elrontottam, nem lehetett megállni és kijavítani – ott menni kellett és fújni; nem várt meg a zenekar. A legtöbbet ezekben az években tanultam. Az általános iskolai évek voltak ezek, és ekkor szerettem meg teljes szívemből a fúvószenekart.

- Ki volt az a meghatározó zenepedagógus, aki észrevette a benned rejlő zenei tehetséget és további pályádra nagy hatással volt?

- Igazi hatással rám a már említett, idős Filus Lajos bácsi volt, aki bízott bennem, támogatott és lehetőséget adott a zenekari játéokra. Máig emlékszem inspiráló szándékkal mondott szavaira is: „Édes bogaraim gondoljatok arra, mikor behívnak katonának, akkor nektek sokkal jobb lesz a jó meleg próbateremben, mint a lövészárokban.”

Ez mindenkinek ösztönző erőt jelentett arra, hogy legalább úgy megtanuljon egy hangszeren játszani, hogy ha majd jön a jó sorkatonai szolgálat, akkor mégis kényelmesebb lesz egy katonazenekarban átvészelni azt.

- A Valahol Európában híres musicalből tudjuk, hogy A zene az kell! De mit jelent Horváth Adriánnak a zene?

- Amikor fiatal voltam, hasonlóan viszonyultam én is hozzá, mint mindenki más. Háttérként hallgattam; valami zörögjön mögöttem. És ahogy elkezdtem a zenével foglalkozni, úgy egyre jobban kitért a számomra a világ. Mivel egész életemben fúvószenével foglalkoztam, máig is azokat a zenéket szeretem, amelyek instrumentálisak. A gépi zenével igen hadilábon állok. Nekem kell a lélek zenében. Ez azonban hiányzik a gépi zenéből, sőt, rengeteg szín sincs meg benne. Amit egy gép nem tud megtenni; azok a nagyon kicsi finomságok, melyeket csak hangszerrel vagy akár énekhanggal lehet elővarázsolni. A zene nekem egy kicsit mindig megmarad az a lecsupaszított, emberi lélekkel előállított instrumentális vagy hanggal kísért, énekelt zenének. Én ezt tudom szeretni. A zenében leginkább azt keresem, hogy hatással tud-e rám lenni!

- Hogy látod, milyen a fúvószenekari megítélés napjainkban?

- Ami nekem nagyon fontos, és tennem kell érte, hogy a fúvószenekari megítélés pozitív irányban változzon. Nagyon sokak számára (ahogy egyébként ezt te is mondtad korábban), még napjainkban is érezni egy enyhe tartózkodó hozzáállást (pejoratív kicsengést) – talán egy kicsit sznobizmusból is. Sokan még ma is a tűzoltó zenekarra, a rezes bandákra gondolnak; rettenetes csörömpöléssel valami szól, és azzal valamire felhívják a figyelmet. De az évek alatt azt vettem észre – ha csak a zenében gondolkodom –, hogy egy fúvószenekarból sokkal több színt lehet kihozni, mint akár egy szimfonikus zenekarból.

Életem során volt szerencsém nagyon sok fajta zenét hallgatni. Mégis a legnagyobb élményem éppen a Pécsi Vasutas Fúvószenekarhoz fűződik. Sárváron vettem részt a koncertjükön. Amikor becsuktam a szememet tökéletes szimfonikus zenekari hangzást hallottam. Megtörtént a csoda! A karmester olyan varázslatot vitt véghez, amit minden fúvószenekari karnagy célként tűzhet maga elé. Olyan színeket produkált, mely teljesen lenyűgözött. A zenében a lényeg tehát nem csak az, hogy mit játszunk, hanem milyen színeket és hangulatokat tud közvetíteni. Az ottani élmény bebizonyította, hogy egy fúvószenekar is képes e sokszínűség megjelenítésére.

A másik tényező, amit meg kell említenem, ha már a zenei világról beszélünk, hogy ma már egyre inkább az effektekkel játszanak. Nem hallok zenét! A zeneipar átesett a ló másik oldalára; ez alatt azt értem, hogy a színeket elkezdtek effektekkel helyettesíteni. Jómagam máig szívesebben meghallgatok egy Wagner opera nyitányt, mint egy teljesen összeeffektezett művet. És éppen ez a legnagyobb problémája a mai élő zenének, hogy már annyira művi, annyira kifinomult, annyira átkevert és kieffektezett, hogy a közönség füle kívánja az ilyen hangzást. Ezt pedig nagyon nehéz előállítani a színpadon. Az ott megszólaló bármilyen hangszer ezt nem tudja produkálni.

- Az interjúra készülve tárult fel előttem a téged jellemző sokoldalúság. Magam sem tudom, kit tisztelek benned: a mester fokozatú harsonatanárt, a fúvószenekari karnagyot, a kamaraművészt, a szociálpedagógust, a hangszeres tankönyvírókat vagy a különböző zeneművek fúvószenekari hangszerezésének tudóját. Tehetséged megmutatkozott zeneszerzőként is, és újabban helytörténészként valamint egy civil szervezet elnökeként is jelen vagy Pápa kulturális életében.* Ha azt kérném tőled, hogy mutasd be magadat néhány mondattal – mit tartanál fontosnak megosztani velünk?

- Sokrétű kérdés volt! Szerencsés helyzetben vagyok, mert több szabadidővel rendelkezem, mint egy átlagember, és ez által olyannak élhetek, amit szeretek csinálni.

* Az interjú 2016-ban készült Horváth Adriánnal, amelyet eredeti állapotában hagyunk, annak ellenére, hogy szakmai tervei és elfoglaltságai miatt 2017 tavaszától lemondott a Pápai Művelődéstörténeti Társaság elnökségéről.

Kezdjük a helytörténettel! Engem mindig érdekelt az a tény, hogy egy adott helyen, adott időben bizonyos emberek sokat tesznek azért, hogy pezsgő kulturális életet hozzanak létre. Sajnos ez nagyon gyorsan elfelejtődik, s e tény szomorúvá tesz. Félelmetes, hogy mekkora energia van benne és utána milyen gyorsan el tud tűnni. Fontosnak tartom, ha egy városban pezsgő kulturális élet létezett, akkor ennek igenis maradjon nyoma.

Amikor Pápara kerültem, nagyon sok impulzussal találkoztam és pezsgő kulturális életet láttam! Ugyanakkor azt tapasztaltam, hogy ennek egyszerűen nem volt nyoma. Amikor készültünk a fúvószenekar fennállásának 70. éves évfordulójára, elkezdtem utána olvasni és kutatni. Rájöttem arra, hogy a városban sokkal nagyobb múltja van a fúvós zenei életnek, mint ahogy gondolnánk. Például a zenekar nem 70 éves! Számomra a legnagyobb meglepetés az volt, hogy Pápán már az 1700-as évek végén működött fúvószenekar és ennek publikált könyv formájában nyoma is van. Ez pedig nincs benne a köztudatban, hiszen, ha valakit megkérdezik róla, nem tudja! Sőt még a zenészek sem. Itt olyan életutak voltak és olyan emberek dolgoztak és vettek részt tevékenyen Pápa kulturális életében, mint Szentgyörgyi Sándor, Lengyel Gyula... Azon dolgozok, hogy bekerüljenek a köztudatba és büszkéek legyünk rájuk!

Ki vagyok én valójában? Minek tartom magamat? – kérdezed. Az életemben a tanítás mellett a fúvószenekar áll az első helyen! Igazából fúvószenekari karmester vagyok. Ez a mindegyem. Ehhez el kellett végeznem a kamaraművész, harsonatanári és fúvószenekari karnagyi szakot. Ezen a területen rengeteg elgondolásom, számos elképzelésem van...

A zeneszerzéssel is elkezdtem kacérkodni. Amikor az ember rengeteg hangszerelést készít, akkor találkozok olyan panelekkel, sablonokkal, hogy rájön, ő is tud ilyent csinálni. Így én is írtam néhány művet. Rá kellett jönnöm azonban, hogy a zeneszerzés nem csak abból áll, hogy a sablonokat felhasználva létrehozunk egy alkotást. Ráadásul olyan művet, amit más is meg tud írni. A zeneszerzés azért ennél több. Úgy gondolom, hogy ebbe az irányba nem biztos, hogy tovább fogok tudni lépni! Ehhez tanulni kellene még.

Sokkal jobban szeretek olyannal foglalkozni, amit más még nem tett meg. Végül is a

fúvószenekari tevékenység az, ami kielégíti újító elképzeléseimet. Itt a hangszerelésekkel olyan dolgot tudunk létrehozni, ami meglepő, nem szokásos egy fúvószenekartól. Összegezve: ki tudunk lépni a megszokottból és egy kicsit új utakra léphetünk.

Az előzőekből kiderült, hogy elég sok tapasztalatot szereztem a fúvószenekari hangszerelés terén. A megszerzett tudást kívántam megosztani másokkal; nemrég megjelentettem egy fúvószenekari hangszerelési tankönyvet – a Pápai Fúvósok Egyesülete segítségével. A könyv végül is hatalmas hiányt pótoló országos szinten is. Ma ugyanis nagyon elkenyelmesegett a karmesteri társadalom. Tehát, ha valamilyen művet el szeretnének játszani zenekarukkal, akkor csak megrendelik a kottát (akár külföldről is).

Én megfordítottam a dolgot (és kollégáimnak is próbálom javasolni); a fúvószenekar repertoárjának ne az legyen a korlátja, hogy milyen pénzeszközök és milyen kottaeszközök vannak! Saját elképzelésünk legyen a határ. Ha van elképzelésünk, ne legyünk gúzsba kötve amiatt, mert nincs ilyen kotta! Teendők tehát: le kell ülni és meg kell írni! Erre nagyon jó példa volt a zenekar nagysikerű ABBA showja. Igaz, nekem is ráment egy nyaram arra, hogy leírjam hangról hangra, azaz fúvószenekarra hangszereljem.

Véleményem szerint a fúvószenei világban akkor lehet majd sokat elérni, ha ezt mások is felvállalják. Régen ugyanis ez természetes volt! A karmester elment Bécsbe, meghallgatta az operát, majd hazajött és leírta. Nagyon jó fülük volt és hallás után is képesek voltak a zenemű leírására. Az 1800-as évek végétől ez így működött. A békebeli időkben azért voltak népszerűek ezek a zenekarok, mert ők hozták el az akkori szórakoztató és tánczenét a polgárságnak. Nekünk ugyanez lenne a dolgunk! Igaz, ma már mások a körülmények...

- Az elmúlt évek során számos alkalommal választottad a tanulást, folyamatosan képezted magad. Úgy tűnik, hogy napjaink elvárásának megfelelően az egész életen át tartó tanulás (LLL - Long Life Learning) filozófiáját érvényesítéd személyes életedben. Külső elvárásnak teszel eleget, vagy belső indítatásból eredő vállalások ezek?

- Saját filozófiám van az élethosszig tartó tanulásról. Nekünk azért kell tanulnunk,

mert a fiatalság nem akar tanulni. Komolyra fordítva a szót! Mindig vargabetűket tettem az életem során. Eleve két zeneművészeti szakközépiskolát végeztem el. Ennek egyszerű oka volt; én egy sértődékeny ember vagyok. Amikor nem vettek fel az akadémiára, tuba tanszakra, akkor leraktam a hangszert és kijelentettem, hogy nem vagyok hajlandó többet belefújni sem. Ezt követően felvettem egy új hangszert, és végül harsonával szereztem meg a diplomámat.

A szociálpedagógia szak elvégzése pedig egy érdekes kitérő volt az életemben. Ennek is megvan a maga oka: nem engedtek szakirányba továbbtanulni! Ekkor döntöttem a szociálpedagógus szak elvégzése mellett, mely sokat adott nekem a tanításban, a gyermekekkel való kapcsolatomban. Arról nem is beszélve, hogy pedagógiából és pszichológiából felmentést kaptam a többi főiskolán.

Egyébként mindig tudtam, hogy mit akarok, s az mindig kiemelt szempont volt, hogy meglegyen hozzá a megfelelő végzettségem. Amikor a veszprémi Légierő Zenekarba karmester helyettes lettem, volt bennem egy bizonyításvágy (a többiek közül léptem fel vezető beosztásba, és ahogy ez lenni szokott, egyesek nehezen fogadták el, hogy nagyobb a tudásom, mint az övék). Megszereztem a képesítést a karnagyi munkához is, hogy a feladatnak minél jobban meg tudjak felelni.

A tanulásra a legfontosabb inspirációt az jelentette számomra, hogy olyannal nem szeretek foglalkozni, amihez nem értek. A sok tanulás pedig mindig arra döbentett rá, hogy milyen kevés ismerettel rendelkezem, és kevéshez értek. Ennek bővítése adott ösztönző erőt a folyamatos képzésekhez. Mondhatom hát, hogy tanulmányaimra a külső körülmények és a belső indíttatás egyaránt hatással voltak.

- A mai kor embere vagy minden szempontból! Érted és élsz az információs és kommunikációs technológiák használatának lehetőségével. Az ECDL, az Európai számítógép-használói jogosítványodat is jól kamatoztatod a zenei élet terén. Játsható formába hoztad és digitalizáltad Gáty Zoltán műveit, és a szinte feledésbe merült művek ma már a világhálón is hozzáférhetők. Pápa Város Fúvószenekarával számos CD-t jelentettetek meg...

- A technikával mindig is dolgoztam. Amikor a középiskolába jártam, már akkor érdekelt

a számítástechnika, ezért számítástechnikai tanfolyamra is jártam. Világéletemben mindig volt számítógépem. A kottákkal pedig valami különleges kapcsolatom van. Szeretem és örömmel tölt el annak tudata, hogy egyre több van a birtokomban. Kezdetektől fogva különböző kotta grafikai programokat is használtam. Gyorsan eljutottam odáig, hogy a kotta akkor jó, ha az be van digitalizálva, mert így bármikor hozzá lehet férni! Viszont tény és való, hogy a papír viszont meg fog megmaradni! Nagyon jól tudom, hogy ami digitalizálva van, az csak filozófiailag létezik, de anyagi valóságában el fog tűnni...

A számítástechnikát tehát szeretem, ám gyorsan megtanultam nyűgét is. Az ECDL tanfolyamot azért végeztem el, hogy bizonyosságot nyerjek arról, mennyire értek hozzá.

- Honlapod naprakész információt nyújt minden érdeklődő számára sokszínű tevékenységről (megjelent könyveidről, hangszereléseidről, fúvószenekari szerzeményeidről, nagyszerű koncertjeidről stb). Miért tartod fontosnak, hogy fent legyél a világhálón?

- Rá kellett jönnöm arra, hogy az embernek menedzselnie kell magát! Nem könnyű feladat! Ma már annyi információ ér minket (és nemcsak a világhálón), hogy valahogy ebből ki kell tűnni. Hozzá kell tennem, ezt csak szakmaisággal lehet megtenni.

Szerencsésnek mondhatom magam, mert van egy angol cég, ami hangszerelésemet forgalmazza, ugyanakkor nagyon kevés információ lelhető fel ott rólam. A honlap és a facebook lehetővé teszi, ha valaki rám keres a világhálón, akkor hiteles képet kapjon személyemről. Ezen az úton tájékoztathatom a szakmát arról is, amivel éppen foglalkozom. Nem elhanyagolható szempont az sem, hátha így nagyobb keletje lesz azoknak az írásoknak is, amiket elkövetek.

A világhálón való megjelenés segít abban is, hogy a fúvószenekarról naprakész információt tudjunk nyújtani azok számára, akik érdeklődnek szerepléseink, fellépéseink iránt. Sőt, remélem, általa Pápa is jobban bekerül az ország kulturális vérkeringésébe.

- Térjünk rá sikereid egyik kézzelfogható élő valóságára, Pápa Város Fúvószenekarára. Hogyan indult a közös munka? Milyen változásokra volt szükség?

- Amikor ide kerültem, sok időbe került, amíg megismertem az együttest. Azt kellett felmérnem valójában, hol tart a zenekar. Érdekes tapasztalat volt, hogy elődöm, Heteyi Józsi nagyon jó úton indult el! Megcélzott egy nagyon szép „symphonic band” hangzásvilágot, amit Pécssett hallott Neumayer Károly zenekaráról (nála tanult, oda járt zenekarba). Nagyon jó hangképe volt, amit szeretett volna elérni. Elkezdte ezek technikai apparátusának összeállítását is; újabb hangszereket, kottákat stb. szerzett be. Azonban nem nőtt fel ehhez akkor még a zenekar. Éppen ezért az első feladatom az volt, hogy egy kicsit várakoztassam az általa elindított építkező folyamatot. Kezdetekben azt is láttam, hogy sok vadhajtást is le kell nyesegetni. Azt ugyanis mindenkinek meg kellett tanulnia, hogy a fúvószenekar nem egyénekből álló társaság, hanem egy csoport, vagy ha úgy tetszik, közösség. Itt nincs helye az egyénnek, mindig csoportban kell gondolkodni. Amíg ez a tudati átformálás nem történt meg, addig nagyon nehéz volt és konfliktusokkal is járt. Sokan elmentek és sokan jöttek! Amikor azonban belátta a zenekar, hogy itt csapatként, egyfajta egységként kell mozogni, akkor lehetett azokat a célokat kitűzni, amiket Heteyi József is megcélzott. Ehhez azonban idő kellett! Hát, nekem nyolc év! Józsinak erre nem volt ennyi ideje.

A zenekari tagok kedvét is meg kellett hozni. Ennek érdekében ki is lendültünk a szórakoztató zene irányába! Nehéz ugyanis megtalálni azt a művészi, kulturális szintet, ami még élvezhető és értéket képvisel (ne legyen gagyi). Mára már eljártunk mindent, és elértem, hogy azt mondják nekem a zenekar tagjai: „játsszunk valami jó komoly zenét is!”. Elég széles palettát kínál repertoárunk, és ez jó irány. Ez a műsropolitika volt az, amiben a zenekari tagok és a közönség is megtalálta az örömet. A változtatás lényegét az elmondottakban látom.

- *Innovatív zenei megoldásokkal és show elemekkel varázsol el bennünket az általad vezetett zenekar. Mi a sikert látjuk! De mi van mögötte? Mi a titka ennek az építkező folyamatnak, és milyen módszerrel sikerült ezt elérned? Hogyan zajlik egy zenekari próba?*

- Nem volt könnyű ez az út. Én egy profeszionális zenekarból kerültem Pápara, és ez azt jelentette, amit kértem vagy mondtam, azt a

próbán teljesítették a zenészek. Legnagyobb meglepetés és érdekesség számomra az volt, hogy az amatőr zenekarnál, ha valamit kértem, az „nem úgy van”. Szeretek belemélyedni a dolgokba... hát erről regényeket mesélhetne a zenekar! Lehet, azért, mert szűz vagyok (és azok tökéletességre törekednek), úgy álltam a feladathoz, hogy akkor szabad csak tovább menni egy gyakorlási folyamaton, ha azt a problémát megoldottuk. Na, ez amatőr zenekarnál nem működik! Rá kellett jönnöm, hogy kompromisszumokat kell kötni. Egyébként ebben nekem nagyon sokat segített Schmidt Kati és Orsi is, akik úgy óvatosan próbáltak irányítani (hogy közben meg ne sértsenek) és elfogadjam: azért kicsit más civilekkel foglalkozni, mint katonákkal.

Szerencsére gyorsan tanulok! Fel kellett vennem tehát egy másfajta hozzáállást. Rá kellett jönnöm arra, hogy nagyon fontos, de nem minden a zene! Erre egyébként magamtól nem jöttem rá! A zenekarból jövő erőteljes impulzusok által kellett rádöbbenem, hogy figyelnem kell igenis arra, hogy a próbákon jól érezzék magukat a zenészek! Ez számomra eleinte nagyon furcsa volt, hiszen a katonazenekarban ezzel nem kellett törődnöm. A hatékony munka érdekében azonban meg kellett változtatnom korábbi munkamódszeremet, és engedményeket tettem. Igen is, néha engedni kell őket, hogy rendetlenkedjenek, jókat nevessenek, és olyant is játsszunk, amit élveznek. Éppen ezért, az igazán komoly és nagyon szőrösszívű munka csak a zenekari próba fele lehet, durván. Egy idő után ugyanis egyszerűen kezd elfogyni a figyelmük, a koncentráció.

Figyelembe kellett vennem azt, hogy ők a saját szabadidejükben, a saját örömeikre jönnek zenélni, szórakozni, és nem azért, hogy vértverejtékezve dolgozzanak. Ezen a téren van még tennivalóm, mert néha én még mindig hajlandó vagyok sokkal szőrösebb szívű lenni. Ugyanakkor van, amikor ez meghozza gyümölcsét. Még keresem a jó arányokat.

- *Milyen elvek alapján dől el a zenekar repertoárja. Mely területen lehet demokratikus vezető egy karnagy?*

- Onnan indítanám a válaszomat, hogy engem nagyon zavar, hogy sokan éreznek hajlandóságot arra, hogy beleszóljanak a zenei dolgokba. Mindezt úgy teszik, hogy nem érte-

nek hozzá. Nagyon sokan hallgatunk zenét, és sokaknak van véleménye a zenéről. Ez azonban nem szaktudás, hanem szubjektív hozzáállás a zenéhez – leegyszerűsítve: tetszik-e vagy sem. Nem szoktam engedni művészeti kérdésekben, mivel azért tanultam világletemben, hogy bizonyos szakmai kérdéseket én döntsek el, s ezekért vállalom a felelősséget is. A zenekarban például azt sem engedem meg, hogy a zenekari tagok egymást kritizálják. A zenész szakmai irányítása, munkájáról a véleményformálás, az én kompetenciám.

A zenekar szakmai repertoárját, azt, hogy a következő évben milyen jellegű zenét fogunk játszani, javaslatomra bár, de közösen döntjük el. Tagok is hoznak ötleteket, és ha beleillik a koncepcióba, akkor elfogadjuk. Van egy általános és elég széles skálán mozgó műsorkínálatunk. Ebből a repertoárból, stílusokból válogatunk, tehát elvileg bármi belefér. A szakmai munkát mindig az segíti, ha van benne egy-két olyan darab – ami nagyon nehéz, tehát ami meghaladja a zenekar képességeit. Sokszor szoktak is morogni a zenészek e miatt. Végül mégiscsak meg tudják csinálni! Ez jóérzéssel tölti el őket, és nagyon büszkék magukra! Abból tanulhatunk csak, amit nem tudunk egyből lejátszani, és ettől fogunk előbbre jutni. Most is van olyan darab, amivel jelenleg is küszködünk...

Összegezve, ha szakmai munkáról beszélek, akkor nem vagyok mondható demokratikus vezetőnek. Azonban, ha a zenekar közösségi életének egyéb területéről van szó, akkor demokratikus vezetőként állok a dolgokhoz.

- A másság elfogadásának szép példájaként olvastam, hogy egy autista kisfiú is zenél az együttesben. Hogyan hat a személyiségére a zene?

- Az nem kérdés, hogyan hat a zene a személyiségére. Én megfordítanám, és inkább arról beszélnék, hogyan hat az autista kisfiú a zenekari tagokra. Őszintén elmondom, először félttem és tartottam attól, hogy esetleg problémák merülnek fel. Ez azonban nem történt meg. A zenekari tagok részéről semmi ellenvetés nem volt! Nagyon hamar befogadták, és máig is figyelnek rá. Ő pedig teljesen beilleszkedett, és követ minden olyan instrukciót, amit én adok. Sőt azt vettem észre, hogy olyan pluszt adott, ami emberformáló erővel hatott az együttes tagjaira. Egy csapatként szeretik őt. Eszébe sem

jutott a zenekarnak, hogy bárhova, egy-egy szereplésre ne vigyük magunkkal. Úgy gondolom, a zenekar kohézióját, emberi tartását és önbecsülését inkább ő erősítette.

- Az együttes egyre sikeresebb a különböző szakmai megmérettetéseken is!

- Pápa Város Fúvószenekara tavaly szórazoztatató show kategóriában nyerte el az amatőr zenekarok legmagasabb, „C” szintű arany minősítését, és ezt a bravúrt idén is megismélték, koncertfúvós kategóriában.

- Mi az, ami még elöttetek áll? Van illetve lesz-e ennek folytatása? Milyen további szakmai célt tűztél ki a zenekar elé?

- Milyen céljaink vannak? Van célunk! Bár nem, illetve alig merem megemlíteni! Csak halkan merem elmondani! Most megcsináltuk a minősítéseket a „C”, tehát a felső kategóriában. Véleményem szerint a zenekar a fejlődőképes! Ezt kollégáim is elmondták, akik itt voltak a minősítésen. Megkockáztatom, hogy a zenekarban benne van még a *premier*, a „D”, azaz a legmagasabb kategória is. Ezzel azonban még várunk kell. Nem szabad siettetni, előre hozni. A jelenlegi minősítésünk ugyanis öt évre érvényes. Úgy gondolom, öt év múlva ez a zenekar – ha ilyen munkát tud folytatni, mint amit az elmúlt nyolc évben, amióta együtt dolgozunk – képes fellépni a felső, a „D” kategóriára. Ebben a zenekar azonban még nem hisz! Nagyon félnek tőle!

Azt azonban mérlegelnem kell és eldönteni minden évben, hogy megéri-e az, hogy kicsit keményebben dolgoztassam a zenekart. A következő évek során, ha azt látom, hogy valóban meghaladja a zenekar képességeit, akkor nem szabad erőltetnem. Ezen kívül, nagyon nehéz öt évre előre tervezni, mert ezen idő alatt számítani kell a fluktuációra is, azaz mindig új emberekkel kell dolgozni. Az előzőekben elmondottak alapján, fenntartom annak a lehetőségét, hogy ebből bármikor vissza lehessen lépni. Sokkal fontosabbnak tartom ugyanis azt, hogy a zenészek jól érezzék magukat a zenekarban, a próbákon. Ekkor fog nagyon jó hangulatú zenekari munka folyni, és ekkor fog igazi jó csapat illetve közösség épülni.

- Mit tartasz a karnagyi munka legszebb részének, és mit a legnehezebbnek?

- A karnagy munkája legszebb része mindig a siker! Minden ember ugyanis arra vágyik, hogy sikeres legyen. Az, amikor egy koncert végén meghajolunk, és érezzük, olyan produkciót hoztunk létre, amire a hallgatóság, több száz ember büszke, és vastappsal honorálja az általunk nyújtott zenei élményt – nos, ez a karnagy munkája legszebb része.

A legnehezebb része pedig, hogy elhissem a zenészekkel, hogy képesek az adott mű lejátszására, és tudjak annyi ösztönzést adni, hogy ezért az egyén hajlandó legyen tenni is. Mindig az emberi dolog a legnehezebb!

- Milyen indíttatásból érezted annak szükségességét, hogy a karitatív tevékenységből is kivegye részét zenekar?

- Lényeges szerepvállalásnak tartom azt, hogy a zenekar művészetével a helyi közéletben is jelen legyen. A jótékonysági koncerttel a közjót, nemes ügyet szolgáltunk. A zenekar teljes mellszélességgel állt az ingyenes, segítő szándékkal adott koncert mellé. Tudták, hogy ezzel a tanintézeteket támogatják céljaik elérésében. A szereplés pedig nem megterhelés, hiszen azért gyakorlunk, hogy minél több koncertet adhassunk. A bevétel teljes összegének felajánlásával nemes ügyet támogattunk, és ez jóérzéssel töltötte el a zenekar minden tagját. Legbelül éreztük, mindannyiunk személyisége is gazdagodott általa. A jövőben is megteesszük ezt, ha további iskolákat tudunk segíteni abban, hogy anyagi forráshoz jussanak általa.

- Gáty Zoltán - Pápa város első zeneszerzőjének - szimfonikus művei nagy helyi összefogással egy emlékhangverseny keretében, két évvel ezelőtt felcsendülhettek a JMSZK színháztermében. Ebben Pápa Város Fúvószenekara is közreműködött. A nagy sikerű koncert értő fülekre és szívekre talált a közönség soraiban! Elévülhetetlen érdemeket szerzettél a koncert létrejöttében.

- Nagy öröm számomra, hogy a zeneszerző művei, az általa komponált dallamok életre kelhettek – helyi zenetanárok, növendékeik és a fúvószenekar előadásában. Nagy jelentőségűnek tartom, hogy alkotásai fúvószenekaron is megszólaltak. A fúvószenekari irodalomban ugyanis szerény mértékű illetve kevés a magyar zenemű. Minél több magyar alkotásra lenne szükség – akár kortárs, akár a régebbi időkből származó –, mely gazdagítja a fúvósze-

nekarok repertoárját. Tennünk kell azért, hogy megtaláljuk azokat a műveket, amelyek nagyon jól adaptálhatók. A Gáty Zoltán II. Nyitánya és Szabadság indulója pedig ilyenek voltak.

A Gáty szerzemények szimfonikus zenekari megszólaltatása más célt is szolgált. Jelesül, szerettem volna rávilágítani arra, hogy a zeneszerző a Pápára költözéssel elzárta magát attól a lehetőségtől, hogy akár egy olyan jelentőségű zeneszerző legyen, mint mondjuk Erkel.

A koncert megvalósulásában az sem elhanyagolható szerencsés helyzet, hogy a város zenei életében most jött el az idő arra – a Bartók Béla Zeneiskola tanárai, növendékei és Pápa Város Fúvószenekarának fúvósai révén –, hogy a szerző művei méltóképpen szólaljanak meg. A koncert során a zenekar képes volt a zeneszerző gondolatiságát hitelesen tolmácsolni.

- Helytörténeti értékkel bír, hogy az előzőekben említett Gáty Zoltán - a jeles zenetanár, zenész, zeneszerző - majdnem a múlt homályában elveszett életét és életművét - könyv formájában is megjelentetted a Pápai Jókai Kör Egyesület támogatásával.

- Gáty Zoltán személye és alkotói munkássága megérdemli, hogy a jövő nemzedéke érdemeinek ismeretében emlékezzen rá, és olvasson róla. A könyvvel ezt a célt kívántam szolgáltni.

- Alapos kutatómunka után nemrégiben jelent meg a Két évszázad fúvószenéje Pápán című könyved - mely hiánypótló szerepet töltött be a város zenei életének feltárásában. Mi késztetett arra, hogy e témát feldolgozd?

- Mindig is szerettem a régi papírokat böngészni, mert nagyon sok érdekes dolog derül ki belőlük. Félelmetes múltunk van. Kutatómunkám alapján rájöttem arra, hogy már az 1700-as évek tájékán fúvószenekar működött Pápán. Ezt a hírt kitörő örömmel újságoztam Hudi Józsefnek. Ő azonban lelemezte; azért annyira ne örüljek, mert ilyen zenekar minden városban lehetett. Gondoltam, ebben igaza van, csak nem minden városban maradt ennek nyoma. Tény és való, hogy voltak zenészek minden mezővárosban, minden királyi városban. Azonban kimondottan a fúvószenekarról ennyire jól dokumentált információ – amely itt van a református gyűjteményben – nem tudom, hogy máshol fennmaradt volna. Ez egy unikum az országban is. Amikor ez

kiderült számomra, körbe is telefonáltam az ismerőseimet és megkérdeztem Budapesten az „okosokat” is. Minden azt mondták, hogy az országban a legidősebb ismert fúvószenekar a 150 éves, kőszegi. Tehát, ha itt nálunk, Pápán megmaradt volna 1848 után – ’48-tól az 1900-as évekig – a jogfolytonosság, akkor 220 éves fúvószenekarral büszkélkedhetne Pápa városa.

A legmeglepőbb számomra az, hogy igazán jó zenekar mindig akkor tudott kialakulni – és most tényleg nem hazabeszélek –, amikor volt egy olyan elhívatott, nagyon jó szakember, aki ezt felvállalta. Mondhatnánk azt is, hogy mindegyik fúvószenekar egy személyhez köthető. Pl. a Tűzoltó zenekar Szent Györgyi Sándorhoz – érdekes módon, szerintem a városban inkább úgy ismerik, mint a nagytemplom kántortanítóját, karnagyát. Ugyanakkor Lengyel Gyulához fűződik az a tény, hogy egyáltalán fúvószenekar alakult a városban, az I. világháború után. Ő szintén nagyon prominens személyiség volt, és hatalmas nagy erőbedobással dolgozott – helyi pályafutása áthelyezéssel ért véget. Ugyanúgy elmondható ez Bircher Józsi bácsiról is. A zenekari sorsok alakulásai mindig szorosan köthetők egy nagyon erős egyéniségű, jó karmesterhez. A szakértelemmel végzett irányítástól tud sokáig fennmaradni a zenekar. Ebből az a következtetés, hogy szakértelem nélkül nem működnek a dolgok. Amikor ez nincs meg, akkor azt lehet látni (pl. az első Tűzoltó zenekarnál), elzúllik a zenekar.

A Fegyveres polgárság zenekar esete más – ez a zenekar a legelső. Sajnálatos módon, az 1848/49-es szabadságharc során a zenekar nemzetőr zenekarba megy át, s a nemzetőr zenekart szétverik, miután az osztrákok bevonulnak Pápara. Azt mondom, erre a zenekarra is méltán lehetünk büszkék Pápán. Nos, könyvből sok minden megtudható az elmúlt korok, évek és napjaink fúvószenesi életéről, meghatározó karnagyairól, zenekari tagjairól.

- *A közéleti szerepvállalás sem áll tőled távol. Gondolok itt pl. a Magyar Fúvószenesi és Mazsorett Szövetségben vállalt elnökségi tagságodra vagy a Pápai Művelődéstörténeti Társaságban betöltött elnöki tisztségedre. Miért érzed úgy, hogy ezen a területen is van tennivalód?*

- *A Magyar Fúvószenesi és Mazsorett Szövetségből jövő felkérésre mielőtt igent mondtam volna, megkérdeztem ismerőseimet.*

Ők nem javasolták elvállalását. Ami miatt mégis beleugrottam, hogy szeretném megmozgatni egy kicsit az álló vizet ezen a területen is. Úgy látom, nehéz dolgom lesz! Amit eddig tapasztaltam, hogy nagyon sokan szeretnek feltételes módban beszélni. Csak az a baj, hogy addig, amíg feltételes módban beszélünk, addig nem csinálunk semmit.

Pápán a civil szervezet elnökeként az lenne a legfontosabb feladat, hogy ebből a passzív állapotból kimozdítsam az értelmiséget. Véleményem szerint feladatuk az lenne, hogy leüljenek egymással, beszélgessenek és gondolkozzanak. Nem kell megváltani a világot, nem kell politikai csatározásokat vívni; semmi más nem kellene csinálni, csak leülni és beszélgetni. Amíg ezt az értelmiség nem tudja megtenni, addig nem tud kilépni ebből az állóvízből. Ha a környezetemet itt Pápán megnézem, nagyon sokan tevékenykednek a különböző szakterületeken, de mindenki a saját szemellenzőjét felrakva végzi a dolgát. Amikor összejönnek, elmondják, hogy mit lehetne csinálni. Nekem ez nagyon meglepő! Az lenne a jó, ha nem arról beszélnének, hogy mit lehetne, hanem hogy „mit csinálunk, és hogy én mit válllok”...

A Művelődéstörténeti Társaság nevéből is kitűnik, egy nagyon széles spektrumot próbál felölelni. Ez valahol jó, de nem biztos, hogy képes rá. Bizonyos szegmenseket ki kell választani és azt elindítani a szervezet életében. Már vannak olyan emberek, akikre lehet számítani, és akik hajlandók tenni is. Ebben az évben központi elem lesz a pápai értékek összegyűjtésének elindítása. A társasági ülésen is nagyon sokan tettek említést arról, hogy mennyi érték van a városban. Ezeket azonban össze kellene gyűjteni. Sok emberrel beszéltem ez ügyben. Már vannak olyanok, akikre lehet számítani, és akik hajlandók tenni is. Remélem végre lesz kézzelfogható eredmény is. Rengeteg munka vár ránk! Célunk, hogy a városban élők megismerjék, és büszkék legyenek ezekre az értékekre.

- *Megkomponáltad Pápa város himnuszát és ajándékkul adtad a városnak. Mi inspirált arra, hogy e nemes gesztussal megörvendeztesd a várost?*

- *Amikor először jöttem Pápara – akkor még Kovács Attilához kíséretként –, frissen végzett tubásként, úgy gondoltam, hogy én vagyok a legnagyobb művész. Idejövök a városba*

és akkor meglátják, milyen egetverő jó zenész vagyok, és mindenki letérdel előttem. Aztán megláttam a valóságot, hogy itt félelmetes zenei élet, pezsgés van, és nagyon sok jó zenész is. Később, amikor idekerülhettem karmesterként, azt tapasztaltam, hogy a városban nagyon sok mindent megtesznek azért, hogy ez a zenekar életben maradjon. Bármit mondtam, kértem, abban segítséget kaptam. Akár a te részedről a JMSZK-ból, akár a város részéről, dr. Kovács Zoltántól vagy most dr. Áldozó Tamástól. Egyszerűen mindenben segítettek. Ez nekem nagyon meglepő volt, hiszen a honvédségnél az ember ehhez nem szokott hozzá. Annyira jól éreztem itt magamat, hogy úgy gondoltam, ezt valahogy meg kell köszönnöm. A régmúltban volt egy olyan szokás, ha egy karmester valamilyen uradalom vagy úr szolgálatába állt, akkor általában írt egy indulót. Gondoltam, hasonló módon kellene meghálálnom. Pápa indulóját azonban Barabás Árpád már megírta, és akkor úgy döntöttem, legyen ez egy himnusz. Ez volt az első művem, amit zenekarra írtam, és hát felajánlottam a városnak.

- *Milyennek látod a város kulturális életét? Azt mondják, egy kívülről jött ember mindig objektívebben látja a dolgokat, mint akik benne élnek.*

- Ez valóban így van, de nem biztos, hogy azért, mert objektívebben látják a dolgokat, hanem inkább azért, mert a kívülről jött, már mást is megtapasztalt. Pápán elég kényelmes helyzetben vannak az emberek, és én most a kulturális szegmensről beszélek, mert a zenekar lévén arra van rálátásom. Például, mivel mindig pátyolgatták ezt a zenekart, e miatt olyan problémák tűntek problémának a múltban, ami nekem eleinte nagyon szokatlan volt. És, ha most elvonatkoztatok a zenekartól, akkor ez igaz, talán a tágabb környezetre is – bár mindjárt hozzá kell tennem, hogy ezt a meglátásomat az egész városra – megfelelő ismeret hiányában – nem merem kivetíteni.

Kiskőrösről, szülővárosomból jöttem, éltem Budapesten is, és máig Veszprémben élek. Azt érzékelem, hogy Pápán valahogy nem mindig látják, hogy nekik milyen jó – mert hozzászoktak. Természetesen, ha egy pápainak mondom, ezzel nem ért egyet. És most nem a politikai, hanem a kulturális életről beszélek. A veszprémi zenekar soha nem kapott olyan támogatást, mint a pápai. Veszprémben sokkal

mostohábban bántak a csoportokkal. Az én látókörömben levő együttesek támogatottsága sem volt rózsás. Ezzel csak azt akarom mondani, ha az ember rosszabb körülményből kerül ide, akkor tudja értékelni igazából az itteni helyzetet.

Felfogásom szerint, és ezt láttatni kell, az amatőr zenész nem pénzt kap, hanem lehetőséget. Ma támogatást kap a zenekar, amit felhasználunk azért, hogy tagok zenei játékához jobb körülményeket, feltételeket teremtsünk.

Amiben a zenész részesül, az az élményszerű megfizetése a dolgoknak. Akár egy külföldi út adja ezt az élményt, akár egy közös koncert. Pápán szerencsére, ma már ez így működik. Akinek igénye van rá, számtalan lehetősége adódik arra a városban, hogy tehetségét kibontakoztassa.

- *Több alkalommal is az év tanára lettél jelenlegi munkahelyeden a Pápai Református Kollégium Gimnáziuma és Művészeti Szakközépiskolájában. Mi a titkod?*

- Őszintén megmondom, nem tudok rá válaszolni. Csak találgatni tudom. Életkori sajátosság lehet, mivel hasonló korban vagyok, mint az itteni diákok szülei. E tény miatt kicsivel közelebb állónak érezhetnek magukhoz. Ráadásul elég kevés férfi tanár is van ma a gimnáziumokban, ezért talán könnyebben kapnak ilyen kitüntető címet a férfiak.

Ami elképzelhető még, hogy nekem nem volt gimnáziumi tanítási tapasztalatom. Én a face to face tanításban tevékenykedtem évekig, harsona tanárként; azaz egy tanár – egy gyerek. Ez pedig más tanítási módszert igényelt.

Az is lehetséges, hogy nem vagyok elrontva és így esetleg teljesen más felfogásban tanítok, mint kollégáim. Ami hatással lehet még rájuk, hogy én gyakorlati ember vagyok. Olyan tanár, aki, ha kilép az iskolából – amit elmondtam ott, azt a gyakorlatban csinálom is. Valószínűnek tartom, hogy mindezek együttes eredője lehet, hogy jobban elfogadják a tanítványok.

- *Veszprém Megye Prima díjában részesültél a közönség szavazata alapján. Mit üzen ez számodra?*

- Azt, hogy szeretnek az emberek, elismerik szakmai munkámat. Emberi mentalitásom pedig, valószínű szimpatikus számukra. Büszke vagyok a díjra, és köszönöm azoknak, akik szavaztak rám.

- *Mennyiben érzed magad sikeres, elismert embernek?*

- Jaj, miket kérdezel! Van egy olyan mondás (nem tudom, ki mondta), így hangzik: „*Soha nem vagy olyan jó, mint amilyennek mondják, de nem is vagy olyan rossz sem, mint amilyennek mondják.*” Én ezen próbálom mérni magam.

Biztos, hogy sikeresebb vagyok, mint sok kollégám. Igen, sikeresnek tartom magam, mert eredményeket tudtunk elérni és felmutatni. Tudom azonban, hogy van még tennivalónk. Tisztában vagyok azzal is, hogy ami most van, egy kicsit csillogóbb, mint a valóság. Úgy érzem, talán kicsit túl van értékelve az ember. Arra törekszem hát, hogy azt a sikerességet, eredményességet, amit megelőlegeznek, megszolgáljam és megháláljam. Ezt szem előtt tartva végzem munkámat.

- *Nyolc év elteltével és ennyi eredménnyel a hátad mögött Pápainak érzed magad? Hogy látod, befogadott a város?*

- Igen, én már pápainak érzem magamat, hiszen befogadott ez a város. Nagyon jól érzem magamat itt. Az emberek megismernek, szeretettel fordulnak hozzám az utcán. Sok ismerősöm van, és igaz barátokra is leltem itt. Sokszor megkérdezik azt is: Mikor költözünk Pápára? A költözés még várat magára, hiszen a feleségem Balatonalmádban dolgozik, és azt mondta, nem szeretne naponta 70 km-t utazni.

- *Mi kértet téged arra, hogy ezer szálon égesd a gyertyát, és szolgálj a város kulturális és benne zenei életét?*

- Nem úgy élem meg, hogy turbó módban dolgozom, és ezer szálon égetem a gyertyát! Nekem ez a természetes. Veszprémben is ugyanígy dolgoztam a katonazenekarban is, csak ott nem kaptam annyi lehetőséget, mint itt Pápán. Most inkább az visz előre, hogy ha van lehetőségem, miért ne éljek vele. Egyedül az motivál, hogy amit csinállok, azt minél jobban csináljam!

- *Hogyan teremtetted meg az összhangot a hivatásod és családi életed között? Ez utóbbi nem szenved hátrányt az előbbivel szemben?*

- Az összhangot nem én teremtem meg, hanem a családom. Kell hozzá természetesen egy nagyon jó feleség, Tímea, aki hegedűtanárnaként nagyon jól tudja, milyen a zenész élete. Sokat köszönhetek neki, megértő hozzáállásá-

nak. Be kell ismernem, én még néha este 10-kor is felkelek az ágyból, és kimegyek, kottát írok... Ezeket kedvesen tolerálja.

Igaz év közben – bár napközben sok mindent el tudok intézni – a család mégiscsak valamennyire háttérbe szorul. Tudva ezt, igyekszem valamilyen módon kompenzálni. Törekszem hát arra, hogy nyáron, legalább egy hónapot, leálljunk a zenekarral. Ilyenkor a feleségemmel is többet tudunk egymással törődni, és megteremtjük a lehetőséget egy kis nyaralásra is.

- *Mit szeretnél még elérni az elkövetkező években?*

- Mindennel, amit eddig elértem elégedett vagyok! A zenekar karmestereként, ha azt el tudom érni, hogy szeressenek próbára járni és minél több zenész jöjjön, valamint minél több szülő küldje el gyermekét a zenekarunkba, az engemet nagy boldogsággal töltene el!

Vágyam még az is, hogy bebizonyítsam és elfogadtassam a színvonalas fúvószenekari létjogosultságát a mai sokszínű zene világában. Remélem, a fúvószenekari újraértelmezésével további új híveket is sikerül megnyerni a fúvószenekari műfajának, és tovább bővül majd a fúvószenekari szeretők köre.

Tanárként, amit el szeretnék érni, az még várat magára! Engem érdekel még az igazgatás is. Gondolkozom azon is, hogy megpályázom a zeneiskola igazgatói állását. Hátha ezzel tudom még segíteni, hogy minél több ember tanuljon meg zenélni. Ezen a területen még lehet dolgozni...

Egyébként magánéletemben nem mondtam le arról, hogy előbb-utóbb Pápára tudjak költözni. Lehet azonban, hogy ezzel meg kell várnom, amíg a feleségem nyugdíjba megy.

- *Eddigi munkádhoz gratulálok! Szakmai céljaid megvalósulásához jó egészséget, magánéleteredben pedig sok boldogságot kívánok! Köszönöm a beszélgetést!*